

**Oikaisuvaatimus / Maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen maisematyölupa / puiden kaataminen /
As Oy Kantoharju / Kantotie 4 (297-26-80-2)**

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 22.02.2024 § 10
11/10.03.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
ympäristötarkastaja Jouni Hoffren puh. 044 718 2186
ympäristöjohtaja Tanja Ahonen puh. 044 718 2141
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hylkää ympäristöjohtajan päätöksen 12.1.2024 § 2 kumoamista koskevan vaatimuksen ja pysyttää päätöksen perusteluineen voimassa.

Päätöksen perustelut

Maankäyttö- ja rakennuslain 140 §:n 1 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai yleiskaava, maisematyölupa on myönnettävä, jollei toimenpide vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen taikka turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty, että toimenpide turmelisi kaupunki- tai maisemakuvaa.

Hakija on hakemuksessaan esittänyt, että hakemuksen kohteena olevista puista on toistuvasti pudonnut oksia ja lunta autojen päälle aiheuttaen vahinkoa. Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että edellä kerrotun vuoksi hakemuksen kohteena olevat puut vaikeuttavat merkittävästi pysäköinnin järjestämistä asunto-osakeyhtiön hallinnoimalla tontilla ja tämän vuoksi niiden poistaminen on perusteltua.

Oikaisuvaatimuksessa on tuotu esille puiden kaadosta aiheutuvat vaikutukset hulevesien liikkumiseen tontilla ja rakennusten lämpötilaan. Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että perusvesien kuivatus ja asuinhuoneiden lämpötilan säätö tulee ensisijaisesti järjestää taloteknisin ratkaisuin, ei tontilla olevien puiden avulla.

Oikaisuvaatimuksessa tuodaan esille myös, että puiden kaato aiheuttaa selvän riskin jäljelle jääneiden puiden kaatumiselle. Hakemuksen mukaisten puiden poisto voi mahdollisesti lisätä jäljelle jäävien puiden kaatumisen riskiä. Hakijan voidaan kuitenkin katsoa olevan tietoinen puiden poistosta mahdollisesti syntyvistä haitallisista vaikutuksista, ja katsoneen lupaa hakiessaan puiden kaadosta saatavan hyödyn olevan mahdollisesti syntyviä haittoja suuremman.

Lisäksi oikaisuvaatimuksessa tuodaan esille toimenpiteen vaikutus hiilipäästöihin ja asian sisäinen käsittely asunto-osakeyhtiössä. Mainitut asiat eivät kuulu maisematyöluvun lupaharkinnan perusteisiin.

Sovelletut oikeusohjeet
Maankäyttö- ja rakennuslaki 128 §, 140 § ja 141 §

Päätös

Merkittiin, että jäsen Viljakainen saapui kokoukseen asiakohdan käsittelyn alkaessa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuopion kaupungin ympäristöjohtaja on päätöksellään 12.1.2024 § 2 myöntänyt As Oy Kantoharjulle maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukaisen maisematyöluvan kahden koivun ja viiden männyn kaatoon tontilta osoitteessa Kantotie 4 (297-26-80-2).

Päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus 30.1.2024:

Esitämme, että kyseinen päätös kumotaan, tai ainakin määrätään toimenpidekielto, kunnes on kattavasti selvitetty toimenpiteiden perusteet ja vaikutukset seuraaviin asioihin:

1. Puunkaadon ainoana perusteluna esitetään pysäköinnin järjestämisen vaikeutta. Pysäköinti on kyseisessä paikassa toteutettu samoin ilman vaikeuksia yli kymmenen vuotta. Mitä ovat viranhaltijapäätöksessä mainitut vaikeudet pysäköinnin järjestämisessä, ja kuinka pysäköinti tullaan järjestämään uudelleen puunkaadon jälkeen?
2. Puunkaadon vaikutus tuulikuormaan. Puiden kaato aiheuttaa selvän riskin jäljelle jääneiden puiden kaatumiselle. Suunnitelman mukaisesti kaadetaan lähes kaikki tontin karkeasti ottaen etelänpuoleisen sivun puut. Jos merkityt puut kaadetaan, muodostuu selvä tuulikäytävä jäljelle jäävien tontilla olevien puiden kuten B- ja C-talojen koivujen ja A-talon päädyn mäntyjen osalta. Kuopion kaupunki on omassa ilmastopoliittisessa ohjelmassaan Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma 2020–2030: Ilmastoviisas Kuopio – Hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä, todennut huomioitavaksi asiaksi ja riskiksi: "Tuulennopeuden kasvu / "tuulitunneli"-efekti kaupunkialueilla". Varautumistoimeksi esitetään tuulisuuden huomioimista suunnittelussa. Puiden kaato aiheuttaa selvän riskin jäljelle jääneiden puiden kaatumiselle.
3. Puunkaadon vaikutus hulevesiin tontilla. Hulevesiä liikkuu paljon tontin ja katualueen välimaastossa. Kiinteistön rakennukset ovat perustettu kadun puolelta kiinteästi kallioon, joka viettää rakennusten alle. Rakennusten alla on tyhjää ja vapaasti tuulettuvaa tilaa. Kallion pinnoilla ja lustoissa liikkuu huomattava määrä kosteutta, joka osin ohjautuu em. tilaan. Nykyisessä tilanteessa on vapaa tuuletus poistanut kosteuden niin että esim. homehaittoja ei ole ilmennyt. Jos kosteuskuormitus kasvaa kaadettavien puiden käyttämän vesimäärän osalta, on erittäin merkittävää, että paine rakennusten kosteuskuormaan kasvaa. Kaupungin omassa raportissa todetaan hulevesien lisääntyvän määrän ratkaisuksi "Pinnoitettujen alueiden (esim. asfaltoidut parkkikentät, rakennusten alat) määrän minimointi, imevien pintojen (istutusalueet) maksimointi." Seitsemän täysikasvuisen puun korvaaminen kolmella istutuksella vaikuttaa vähäiseltä. Korvaavien istutusten selviytyminen voimakkaan mekaanisen lumen käsittelyn alueella aiheuttaa myös huolta, ja on todennäköisesti tuomittu epäonnistumaan. Puunkaatoalue on pitkä ja kapea alue tien ja pysäköintialueen välissä, jolle sekä tien ylläpito että taloyhtiö talvisin mekaanisesti kasaa lunta. Puunkaato aiheuttaa selvän riskin kosteus- ja homevaurioiden syntyyn hulevesien lisääntymisen kautta, korvaavatistutukset ovat riittämättömiä ja niiden onnistuminen epäilyttää.

4. Puunkaadon vaikutus alueen rakennusten lämpötilaan terveyden ja viihtyvyyden kannalta. Kesällä 2023 lämpimien jaksojen aikana ainakin A-talossa lämpötila nousi toistuvasti 27 asteeseen. Nyt tapahtuva puunkaato poistaisi täysin viimeisenkin varjostavan puuston. Kaupungin omassa ilmastopoliittisessa ohjelmassa todetaan ratkaisuna helleaaltoihin ja kaupunkien lämpösaarekkeisiin "Varautumis- ja sopeutumistoimi: Yleiset: Puut varjostamassa kaupunkitilassa. Huomioidaan kaavoituksessa lämpösaarekeilmiöön vaikuttavatekijät." Lisäksi todetaan: "Varautumis- ja sopeutumistoimi: Kuopion kaupunki: Puisto- ja katusuunnittelussa kaupunkipuut, kaupungintasoinen katupuustrategia." Samassa raportissa myös todetaan: "Suomessa kuolevuus lisääntyy selkeästi, kun keskilämpötila pysyttelee yli 20 °C 1–2 viikkoa" Puiden kaato aiheuttaa selvän terveys- ja viihtyvyyshaitan.

5. Puunkaadon vaikutus hiilidioksidipäästöihin. Viimeaikaisin tutkimus mm. 2023 julkaistu Minttu Havun väitöskirjatyö, (Aerosolitutkimusseura r.y. raporttisarja nro 273, Enhanced quantification of urban biogenic carbom dioxide exchange using land surface modelling) osoittaa kiistattomasti, kuinka katupuiden kaato luo uuden päästölähteen hiilinielun sijaan. Havun ansioitunut väitös korostaa puiden kaadon erityistä harkintaa, ja hän kiteyttää mm. Helsingin Sanomien artikkelissa (Piia Elonen HS 15.1.2023) "Kun puu kaadetaan ja tilalle istutetaan taimi, useimmiten menetetään kaadetun puun hiilivarasto ja perään aiheutetaan uusia ilmastopäästöjä – nyt saadun tiedon mukaan peräti kolmekymmentä vuotta." Kantotien tapauksessa tilalle ei edes vaadita istutettavan korvaavia puita.

Yleisesti voidaan todeta mahdollisesta puiden kaadosta aiheutuvan useita varmoja riskejä sekä haittoja, ja hyötyjen jääneen osoittamatta. Vaikuttaa että joku tai jotkin tahot ovat tietoisesti pyrkineet esittämään puunkaatohakemuksen takana olevan hyväksyttävien perusteita, jotka on taloyhtiössä läpikäyty. Tosiasiassa taloyhtiössä ei hakemuksesta ole järjestetty yhtiökokousta, jossa asia olisi käsitelty sekä asiasta äänestetty. Päätöksessä mainittuihin katselmuksiin ei ole ollut taloyhtiön hallituksen ulkopuolisilla pääsyä, edes osakkailla. Mikäli asiasta olisi järjestetty avoin keskustelu, jossa toimenpiteiden hyödyt olisi osoitettu, mahdolliset toimenpiteet olisi helpompi hyväksyä. Nyt syntyy vaikutelma, että päättäjiä on harhautettu, ja osakkaita sekä asukkaita on pidetty tarkoituksellisesti pimennossa. Lisäksi päätös on perusteettomana ikävästi ristiriidassa kaupungin oman ilmastopoliittisen ohjelman kanssa.